

«Βιώσιμη αστική ανάπτυξη και κλιματική ουδετερότητα. Η περίπτωση της Καλαμάτας»

Παναγιώτα Κουράκλη
Γενική Διευθύντρια Δήμου Καλαμάτας
p.kourakli@kalamata.gr

3η Συνάντηση του Θεματικού Δικτύου
Ολοκληρωμένης Εδαφικής και Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης
25 & 26 Νοεμβρίου 2024, Ηράκλειο Κρήτης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Γενικά Στοιχεία / Η Καλαμάτα σήμερα

ΣΒΑΑ 2021 – 2027

Φυσικές Καταστροφές – Κλιματική αλλαγή

Καλαμάτα – Κλιματική Ουδετερότητα 2030

Κλιματικό Συμβόλαιο

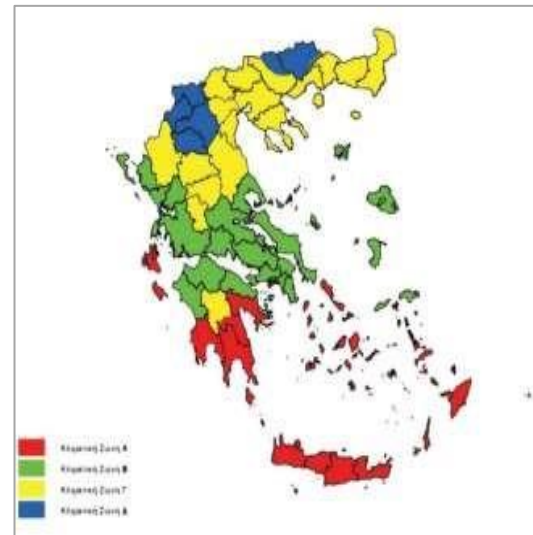

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ / Η ΚΑΛΑΜΑΤΑ ΣΗΜΕΡΑ

ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

- **Περιοχή:** Ο Δήμος Καλαμάτας είναι ένας από τους έξι Δήμους της Π.Ε. Μεσσηνίας και εντάσσεται στο κεντρικό και ανατολικό τμήμα του Μεσσηνιακού κόλπου, στους πρόποδες του Ταυγέτου, με μεγάλο μήκος ακτογραμμής (**10,3 χλμ**)
- **Έκταση:** **440,3 Km²**
- **Πληθυσμός:** **71.894** (απογραφή **2021**)
(**69.849** κατοίκους στην απογραφή **2011**)
- **Κλίμα:** Μεσογειακό κλίμα με ήπιους χειμώνες και θερμά καλοκαίρια
- **Οικονομία:** Αγροτικά προϊόντα και η μεταποίηση τους, τουρισμός, κέντρο παροχής υπηρεσιών για την ευρύτερη περιφερειακή ενότητα, βιομηχανία, εκπαίδευση, πολιτισμός.

Κλιματικές Ζώνες της Ελλάδας σύμφωνα με τον ΚΕΝΑΚ

Η ΚΑΛΑΜΑΤΑ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ

Η Καλαμάτα είναι μια σημαντική πόλη μεσαίου μεγέθους για τα ελληνικά δεδομένα, με καλή θέση στο αστικό δίκτυο και με γεωγραφική θέση και ρόλο **μείζονος πύλης εισόδου**, τουλάχιστον σε περιφερειακό επίπεδο.

Επιπλέον, διαθέτει **εξωστρεφή γεωργικό τομέα** και με **τουρισμό γρήγορα ανερχόμενο** στην ευρύτερη περιοχή (βασικοί παράγοντες οι πολιτιστικοί και φυσικοί πόροι, η λειτουργία του συγκροτήματος Costa Navarino που έχει καταστήσει τη Μεσσηνία ανερχόμενο brandname προορισμού και η αύξηση των αφίξεων στο αεροδρόμιο της Καλαμάτας ιδίως μέσω πτήσεων charter).

Η πλήρης λειτουργία του **αυτοκινητόδρομου Κόρινθος - Τρίπολη - Καλαμάτα**, που ανήκει στο Διευρωπαϊκό Δίκτυο (TEN), έχει συμβάλει στο συγκοινωνιακό απεγκλωβισμό της πόλης και της ευρύτερης περιοχής της. Στο άμεσο μέλλον θα λειτουργήσει **υδατοδρόμιο**.

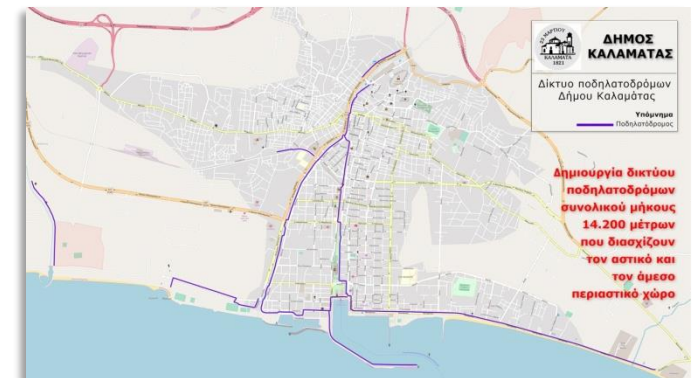
*Στους σημαντικούς παράγοντες που θα διαμορφώσουν το μέλλον της πόλης είναι **η ύπαρξη μιας διακριτής ταυτότητας** και η επαρκής υπερτοπική, (κυρίως διεθνής), αναγνωρισιμότητά της.*

*Ακόμα πρέπει να προστεθεί η **κλιματική αλλαγή**, στην οποία η Καλαμάτα είναι ιδιαίτερα ευάλωτη (παραλιακή θέση, νότια χωροθέτηση, πυκνός κατά τμήματα δομημένος χώρος)*

Η ΚΑΛΑΜΑΤΑ ΣΗΜΕΡΑ

Κατά την τελευταία δεκαετία, υλοποιήθηκε πλήθος έργων για τον εκσυγχρονισμό των βασικών λειτουργιών της πόλης, τη δημιουργία εκτεταμένου δικτύου πεζοδρομίων και ποδηλατόδρομων, την υλοποίηση παρεμβάσεων αισθητικού χαρακτήρα, αναπλάσεις κοινοχρήστων χώρων, πλατειών, αλλά και σημαντικά έργα πολιτισμού, (κατασκευή του Μεγάλου Χορού), έργα ενεργειακής αναβάθμισης, στον τρόπο προσωρινής αποθήκευσης, συλλογής και διαχείρισης των απορριμμάτων, κ.α.

Η ΚΑΛΑΜΑΤΑ ΣΗΜΕΡΑ

ΣΒΑΑ (Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης)

ΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΖΩΟΓΟΝΗΣΗ (Α. ΤΡΙΤΣΗΣ, ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ, ΠΔΕ)

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΑΣΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ (ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ)

ΣΒΑΚ (Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας)

ΣΑΠ (Σχέδιο αστικής προσβασιμότητας)

ΕΣΕΚΚ (Επιχειρησιακό σχέδιο για την εξασφάλιση
κοινοχρήστων και κοινωφελών χώρων)

ΟΔΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ (ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ)

ΜΙΚΡΟΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ (ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ)

ΣΦΗΟ (Σταθμοί φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων)

ΟΧΕ : «ΤΑΥΓΕΤΟΥ» από κοινού με Δήμο Σπάρτης

ΣΔΑΕΚ (Σχέδιο Δράσης για την Αειφόρο Ενέργεια και το Κλίμα)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΗΛΕΚΤΡΑ (Μέγαρο Χορού, 1^ο δημοτικό σχολείο)

ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

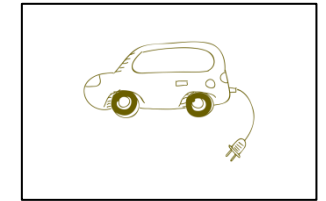
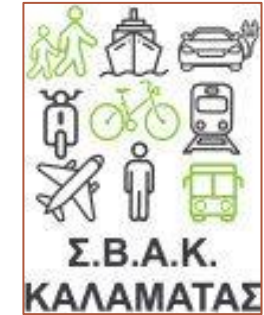
MASTER PLAN ΛΙΜΕΝΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ (Υπ. Υποδομών)

ΨΗΦΙΑΚΗ ΜΕΤΕΞΕΛΙΞΗ - ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΟΤΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΟΒΟΛΗΣ (Στρατηγικό σχέδιο, marketing plan, branding)

ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΣΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟ

**Αναβάθμιση
συστήματος οδοφωτισμού
Δήμου Καλαμάτας**

**Αντικατάσταση 14.737
φωτιστικών σημείων
από φωτιστικά και λαμπτήρες LED.
Καλύπτει όλα τα φωτιστικά σε όλη
την έκταση του Δήμου. Το συνολικό
κόστος της δράσης είναι 8.270.000 €
και χρηματοδοτείται εξ ολοκλήρου
από την προκύπτουσα εξοικονόμηση.**

Επιτυγχανόμενη ετήσια εξοικονόμηση ενέργειας

Σημερινή κατανάλωση:

• 8.300.286 (KWh)

Νέα κατανάλωση:

• 1.548.529 (KWh)

Διαφορά:

• **-6.751.757 (KWh)**

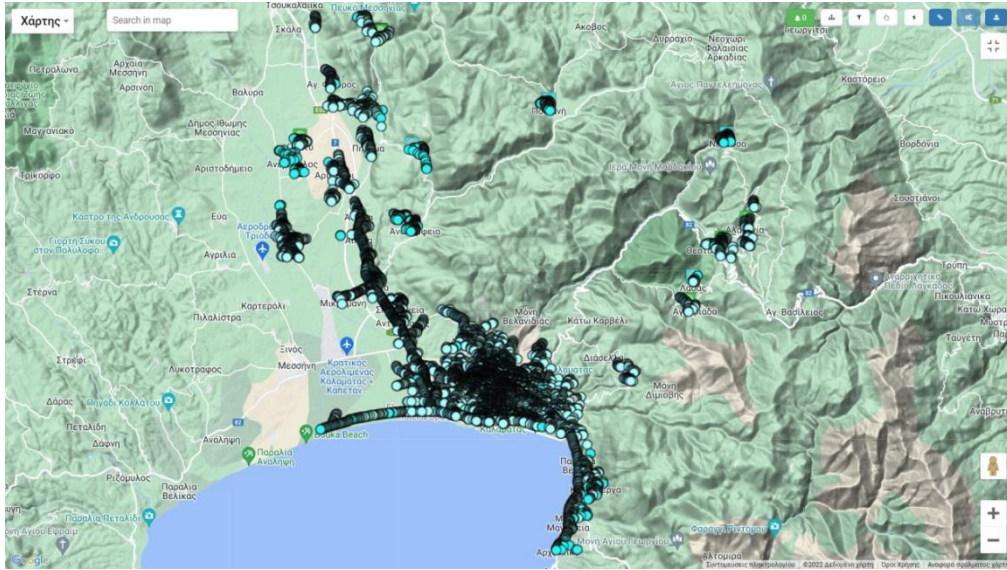
Μείωση:

• **81,34 %**

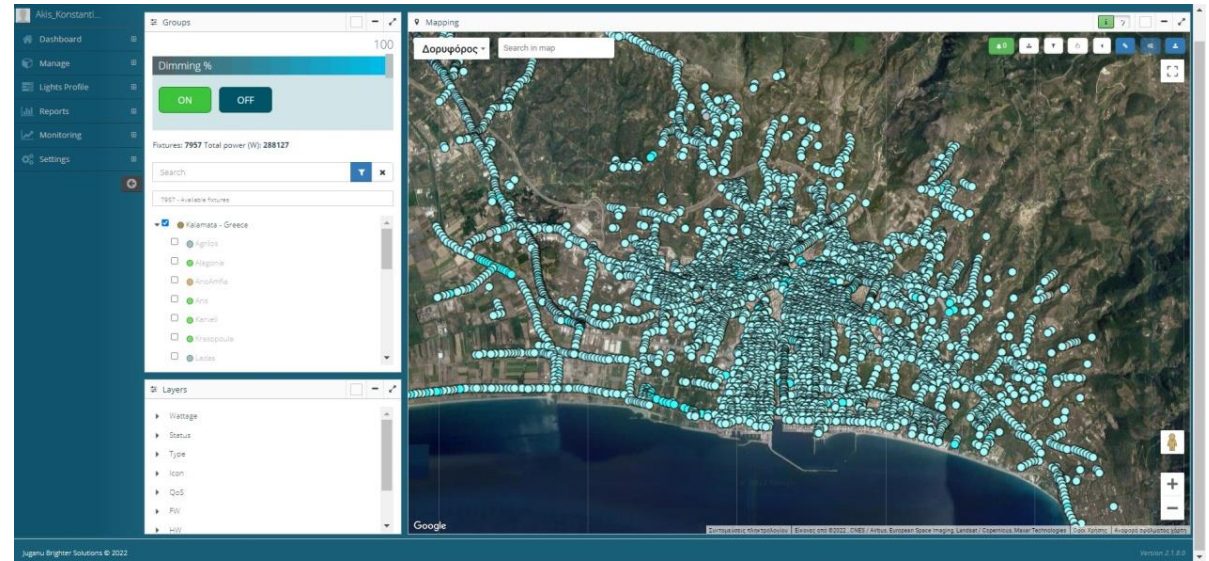

Αναβάθμιση του συστήματος οδοφωτισμού του Δήμου Καλαμάτας

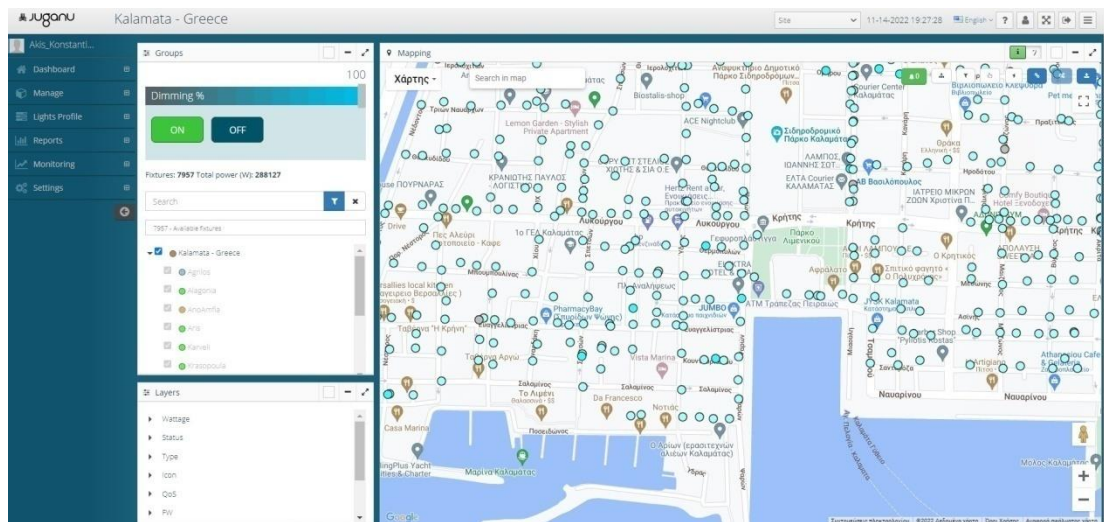
Ενδεικτικές «οθόνες» του συστήματος διαχείρισης

Οθόνη 1: Σύνολο Δήμου Καλαμάτας

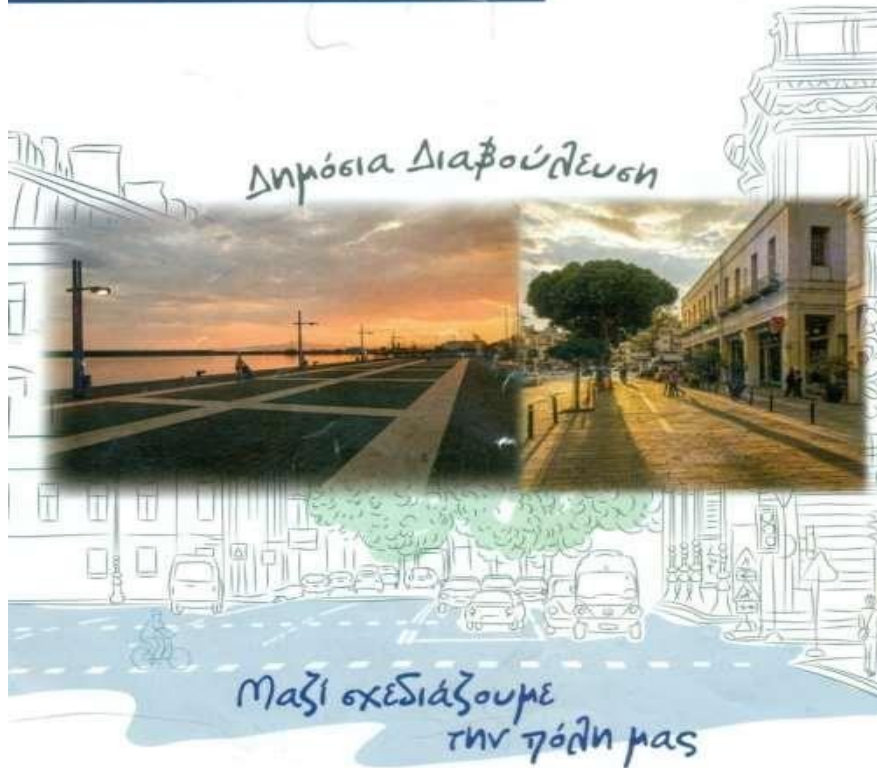
Οθόνη 2: Φωτιστικά πόλης Καλαμάτας

Οθόνη 3: Τμήμα του οδοφωτισμού στην περιοχή του λιμανιού της Καλαμάτας

Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη Δήμου Καλαμάτας

Οι Άξονες Προτεραιότητας (ΑΠ) της ΣΒΑΑ Δήμου Καλαμάτας 2014-2020 ήταν:

ΑΠ 1 Βιωσιμότητα της οικονομίας και επιχειρηματικότητα

ΑΠ 2 Κοινωνική βιωσιμότητα και δικαιοσύνη

ΑΠ 3 Βιωσιμότητα στην πόλη και ποιότητα ζωής

«Καλαμάτα 2020: Βιώσιμη και Έξυπνη Πόλη»

Ε.Π «Πελοπόννησος 2014 – 2020»

Προϋπολογισμός: 9.165.000,00€

Στις περιοχές παρέμβασης περιλαμβάνεται η παραλιακή ζώνη και το Ιστορικό Κέντρο.

ΚΑΛΑΜΑΤΑ

ΣΒΑΑ 2021 - 2027

Οι στόχοι της νέας Στρατηγικής

Ως Στρατηγικοί Στόχοι (Σ.Σ.) της ΣΒΑΑ 2021-2027 του Δήμου Καλαμάτας τίθενται οι κατωτέρω:

Σ.Σ.1.: Αναβάθμιση των αστικών υποδομών και λειτουργιών στη βάση της βιωσιμότητας, της ανθεκτικότητας και της ενσωμάτωσης έξυπνων και περιβαλλοντικά φιλικών προσεγγίσεων.

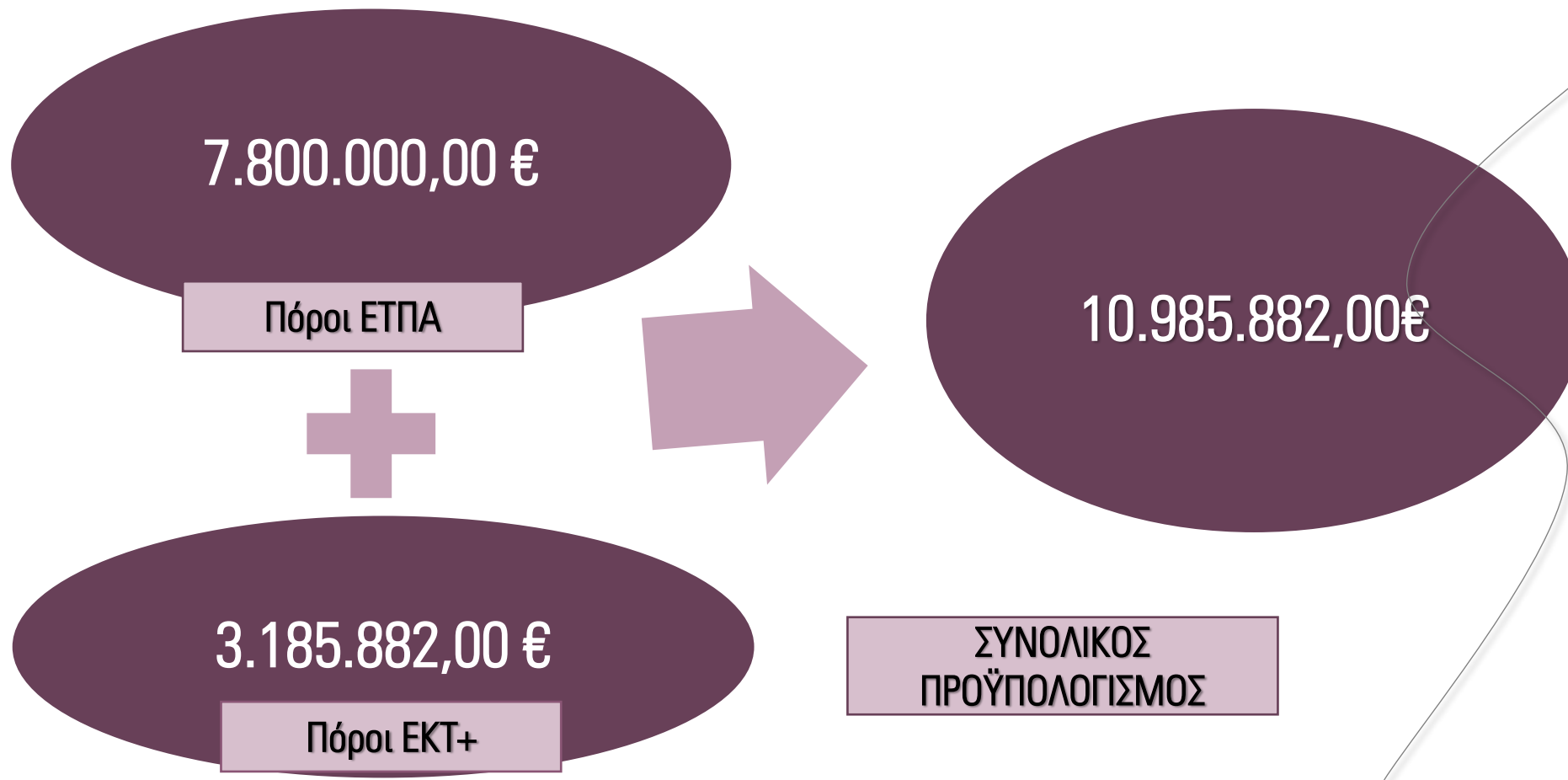
Σ.Σ.2.: Προστασία, ανάδειξη και ολοκληρωμένη διαχείριση του πολιτιστικού κεφαλαίου και των τουριστικών πόρων της Καλαμάτας, με παράλληλη ενίσχυση της ταυτότητας της πόλης.

Σ.Σ.3.: Στήριξη της τοπικής οικονομίας, της απασχόλησης και της επιχειρηματικότητας στη βάση ενίσχυσης της πράσινης οικονομίας.

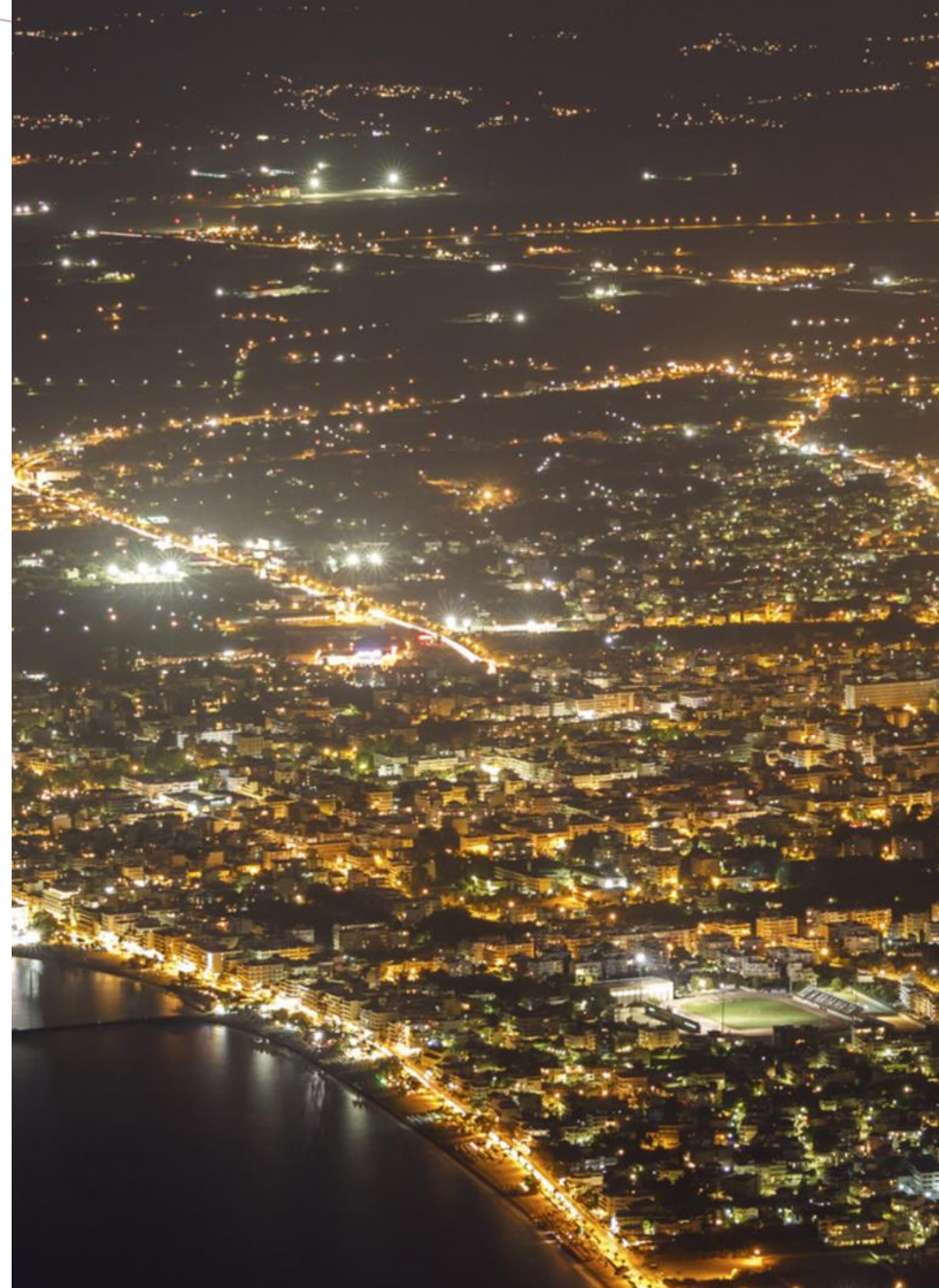
Σ.Σ.4.: Στήριξη του ανθρώπινου δυναμικού και ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων κοινωνικών υπηρεσιών για την ενίσχυση της συμπεριληπτικότητας, της κοινωνικής ένταξης και συνοχής.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2021 - 2027

- *ΦΥΣΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ /
ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ*

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ σε σχέση με τη δομημένη μορφή και τις υποδομές της

Με πληθυσμό 72.906 κατοίκων, η Καλαμάτα αντιμετωπίζει αρκετούς φυσικούς κινδύνους, για παράδειγμα σεισμούς, κατολισθήσεις, πλημμύρες, ακραία καιρικά φαινόμενα και διάβρωση των ακτών, **με πιο σημαντική απειλή τους σεισμούς.**

Μετά τον μεγάλο σεισμό μεγέθους 6,2 Ρίχτερ στις 13 Σεπτεμβρίου 1986, η Καλαμάτα προχώρησε σε μεγάλης κλίμακας ανακατασκευή και συνεργάστηκε με τις αρχές σε όλα τα κρατικά επίπεδα για την εκτεταμένη ανοικοδόμησή της. Έκτοτε, αυτή η συνεργασία έχει διαμορφώσει ουσιαστικά τις πολιτικές και πρακτικές διαχείρισης καταστροφών στην Ελλάδα.

Οι επιπτώσεις της **κλιματικής αλλαγής** έχουν ήδη γίνει αισθητές στην Καλαμάτα και εκδηλώνονται με τη μορφή υψηλότερης μεταβλητότητας του κλίματος και ανωμαλιών αύξησης της θερμοκρασίας:

- Από το 2000, η Καλαμάτα έχει καταγράψει **αύξηση 1,0°C** της μέσης ετήσιας θερμοκρασίας.
- Η δεκαετία του 2010 στην Καλαμάτα ήταν **η θερμότερη** που έχει καταγραφεί από το 1850.

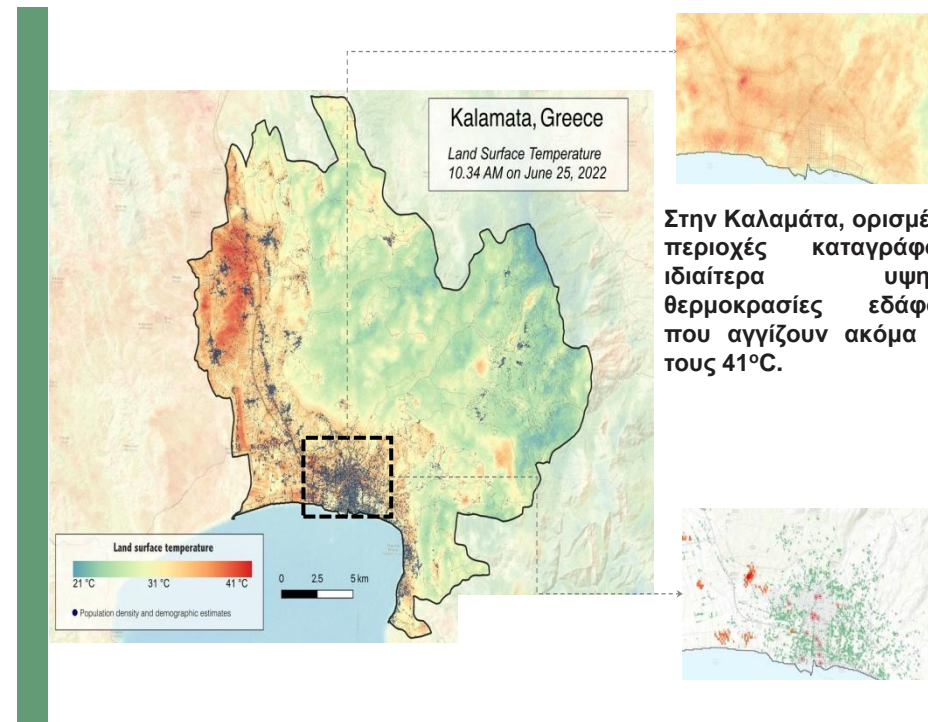
Επίσης, η πόλη είναι επιρρεπής στο φαινόμενο της **αστικής θερμικής νησίδας**, καταγράφοντας συχνά θερμοκρασίες **άνω των 35°C** που την καθιστούν μία από τις θερμότερες πόλεις της Ελλάδας.

Στην Καλαμάτα ορισμένες περιοχές καταγράφουν ιδιαίτερα υψηλές θερμοκρασίες εδάφους που αγγίζουν ακόμα και **τους 41ο βαθμούς**. Με πιο προσεκτική εξέταση της κεντρικής Καλαμάτας, με έμφαση στην παρουσία δέντρων στους δρόμους, διαπιστώνεται η ψυκτική επίδρασή τους. Στα σημεία όπου υπάρχουν άφθονα δέντρα στους δρόμους, οι θερμοκρασίες εδάφους είναι αισθητά εγγύτερα στον συνολικό μέσο όρο της θερμοκρασίας αέρα σε σύγκριση με τις περιοχές χωρίς δέντρα.

Οι σεισμοί του 1986

Χάρτης Πυρόπληκτης Περιοχής Ταυγέτου 2007 (75.000 στρ. 30% της συνολικής έκτασης του τότε Καποδιστριακού Δήμου)

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ σε σχέση με τη δομημένη μορφή και τις υποδομές της

Αναφορικά με την **πλημμυρική επικινδυνότητα**, η πεδινή περιοχή ρεμάτων Καλαμάτας - Μεσσήνης εντάσσεται στις ζώνες δυνητικά υψηλού κινδύνου πλημμύρας της Δυτικής Πελοποννήσου. Αυτός ο κίνδυνος είναι ιδιαίτερα έντονος σε περιοχές με υψηλή πυκνότητα πληθυσμού και όποτε δεν υφίσταται αποτελεσματική πολεοδομική νομοθεσία ή αγνοείται.

Αναφορικά με την **Κατολισθητική επικινδυνότητα**, πολύ υψηλή παρουσιάζεται στα νοτιοανατολικά του Δήμου (δημοτική κοινότητα Βέργας)

Διάβρωση Ακτών

Κυκλώνας «Ζορμπάς» 2018

Πλημμύρες 2016

Στη Μεσογειακή Καλαμάτα τα ακραία καιρικά φαινόμενα εμφανίζονται όλο και πιο συχνά, προειδοποιώντας μας ταυτόχρονα ότι η Κλιματική κρίση είναι ΚΑΙ εδώ.

Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας των Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Πελοποννήσου

Σχήμα 6.2: Σχηματική απεικόνιση πλημμύρας από την θάλασσα για την Πεδινή περιοχή ρεμάτων Καλαμάτας - Μεσσήνης (π. Πάμισος, Άρης, ρ. Βελίκας) GR01RAK0001 - GR01RAK0001 (1.04 m)

ΚΑΛΑΜΑΤΑ2030

Πόλη για να ζεις

ΚΑΛΑΜΑΤΑ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΟΥΔΕΤΕΡΟΤΗΤΑ – 2030

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗΝ «ΑΠΟΣΤΟΛΗ» ΓΙΑ ΤΙΣ 100 ΚΛΙΜΑΤΙΚΑ ΟΥΔΕΤΕΡΕΣ ΚΑΙ ΕΞΥΠΝΕΣ
ΠΟΛΕΙΣ ΤΗΣ Ε.Ε ΕΩΣ ΤΟ 2030

- Οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν δεσμευτεί μέσω της **Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας** να πετύχουν **την κλιματική ουδετερότητα έως το 2050**. Οι πόλεις, όπου ζει το 75% των ανθρώπων, διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο σ' αυτή την μετάβαση. Καταναλώνουν πάνω από το 65% της παγκόσμιας ενέργειας, ευθύνονται σε ποσοστό άνω του 70% των εκπομπών του διοξειδίου του άνθρακα (CO₂), ενώ παράγουν και το 50% των αποβλήτων, παγκοσμίως. Συνεπώς οι πόλεις είναι κατάλληλες για την μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα αλλά και σε μια καλύτερη ποιότητα ζωής για τους πολίτες.
- Για το λόγο αυτό, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θέλησε να δημιουργήσει ένα δίκτυο πόλεων, την λεγόμενη **“ΑΠΟΣΤΟΛΗ: 100 Κλιματικά Ουδέτερες και Έξυπνες πόλεις έως το 2030” (MISSION: 100 Climate-neutral and Smart cities by 2030)** όπου κάποιες πόλεις θα είναι πρωτοπόρες σ' αυτή την μετάβαση. Θα λειτουργήσουν ως κέντρα καινοτομίας και θα δώσουν την δυνατότητα και σ' άλλες πόλεις στο μέλλον να τις ακολουθήσουν. **Οι πόλεις αυτές θα προσπαθήσουν να μειώσουν τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα (CO₂) των πόλεων σε ποσοστό άνω του 80% έως το 2030.**

ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ (2017 – 2021)

Προϋπολογισμός Έργων στοχευμένων στην Κλιματική Αλλαγή

α.α	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΣΥΝΟΛΑ		Σχεδιασμός		Υπό χρηματοδότηση		Υλοποίηση		Ολοκλήρωση	
		ΠλήθοςΈργων	Προυπ.	ΠλήθοςΈργων	Προυπ.	ΠλήθοςΈργων	Προυπ.	Πλήθος Έργων	Προυπ.	ΠλήθοςΈργων	Προυπ.
1	ΑΣΤΙΚΕΣ ΑΝΑΠΛΑΣΕΙΣ	26	38.220.169,93	10	15.285.258,00	3	17.686.759,51	12	4.078.152,42	1	1.170.000,00
2	ΕΝΕΡΓΕΙΑ	17	19.127.811,53	2	372.080,00			12	17.376.731,53	3	1.379.000,00
3	ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ	30	12.643.115,74	3	1.299.036,82	3	3.498.444,00	13	2.823.417,60	11	5.022.217,32
4	ΣΤΕΡΕΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ	13	8.319.773,03			7	7.517.369,13	6	802.403,90		
5	ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ	27	43.828.694,05	1	50.000,00	3	6.566.091,80	22	36.842.602,25	1	370.000,00
6	ΕΞΩ-ΑΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	2	758.137,30			2	758.137,30				
ΣΥΝΟΛΑ		115	122.897.702	16	17.006.375	18	36.026.802	65	61.923.308	16	7.941.217

Στο Δήμο Καλαμάτας κατά την πενταετία 2017 – 2021 έχουν ολοκληρωθεί, υλοποιούνται ή έχουν υποβληθεί προτάσεις προς χρηματοδότηση για περισσότερα από 115 έργα και δράσεις με συνολικό προϋπολογισμό που ξεπερνά τα **122 εκ. €**.

Η φιλοδοξία της Καλαμάτας να συμμετάσχει στην αξιολογική διαδικασία συγκρότησης του δικτύου των 100 πόλεων της Αποστολής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, που έχει ως στόχο την επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2030 αποτελεί ουσιαστικά τη συνέχεια των δράσεων με χαμηλό περιβαλλοντικό αποτύπωμα που είχαν αναληφθεί από το Δήμο Καλαμάτας από το 2015 και έπειτα.

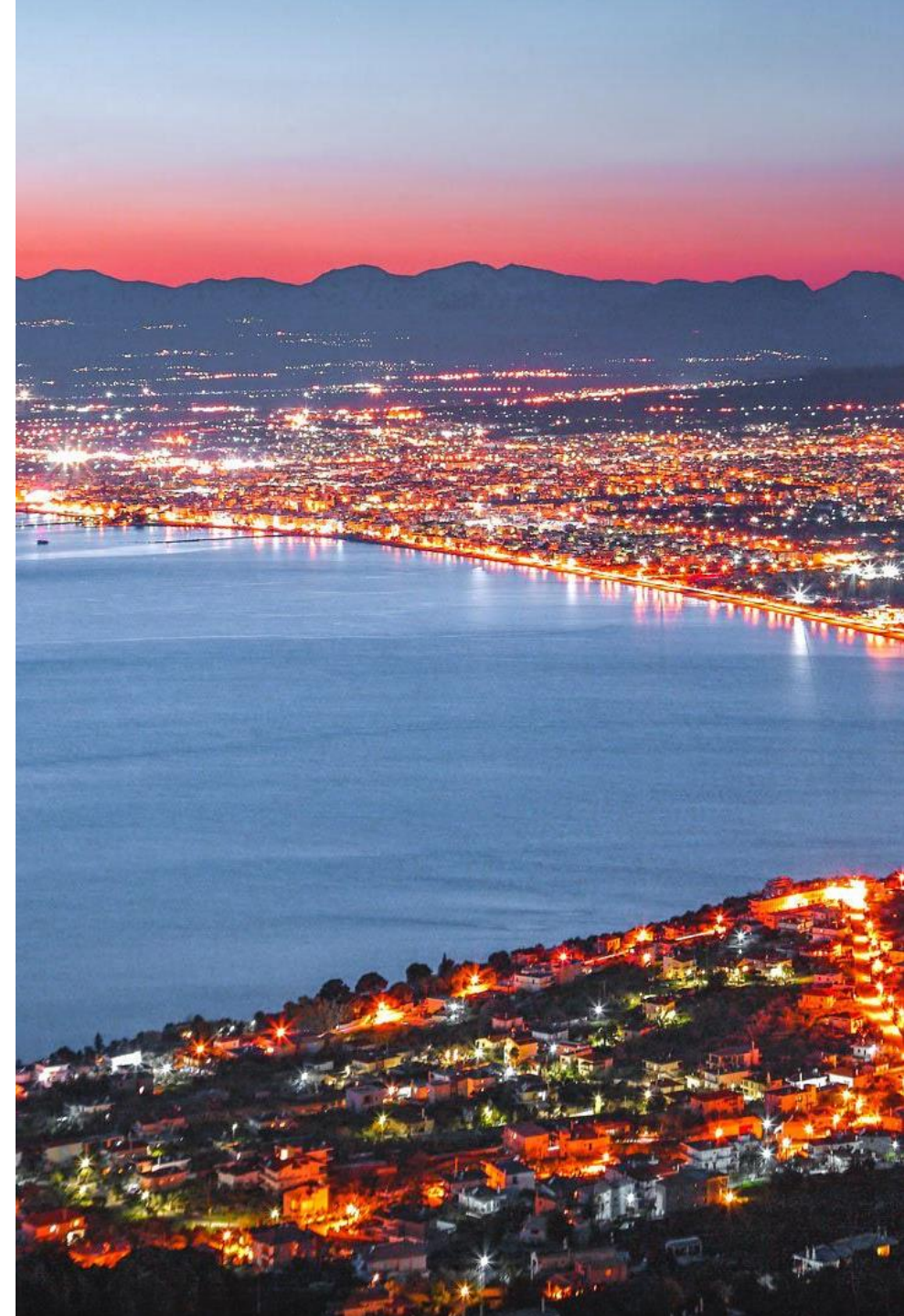
Μέσα από μια διαδικασία μακράς διαβούλευσης, διαδικτυακής ή με φυσική παρουσία, όπου συμμετείχαν φορείς και πολίτες από όλες τις επαγγελματικές δραστηριότητες της πόλης, μέλη Επιστημονικών Φορέων, Πανεπιστήμια και Ερευνητικά Κέντρα, επιχειρηματίες και στελέχη της Δημόσιας Διοίκησης, δημιουργήθηκε μια Στρατηγική με βασικές αρχές την αλλαγή της ανθρώπινης συμπεριφοράς, την απαλλαγή από τα ορυκτά καύσιμα και τον Ψηφιακό Μετασχηματισμό της πόλης.

ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΟΥΔΕΤΕΡΟΤΗΤΑ 2030

Η μεγάλη ανάπτυξη που γνωρίζει η Καλαμάτα και η ευρύτερη περιοχή της τα τελευταία χρόνια, αλλά και η συγκέντρωση μιας πληθώρας υπηρεσιών, εμπορικών και λοιπών δραστηριοτήτων κυρίως στην πόλη της Καλαμάτας, έχει ως αποτέλεσμα τη μεγάλη κινητικότητα από και προς αυτή και την αύξηση της επισκεψιμότητάς της, κάτι που δυσχεραίνει τη λειτουργικότητα της πόλης και κατ' επέκταση την ποιότητα ζωής των κατοίκων της.

1. Η **χρήση του αυτοκινήτου** κυριαρχεί στο δημόσιο χώρο δημιουργώντας έντονα προβλήματα κινητικότητας, που αποτυπώνονται και στις τιμές των εκπομπών (**27% το ποσοστό των εκπομπών** από τις μεταφορές στο σύνολο των εκπομπών του Δήμου το 2019).
2. Το **88% των κτηρίων της πόλης** κατασκευάστηκε πριν το 2000, χωρίς πρόβλεψη τότε για θερμομόνωση, γεγονός που καθιστά το κτηριακό απόθεμα της πόλης έντονα ενεργοβόρο, καταναλώνοντας το 53% περίπου της συνολικής ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο Δήμου το 2019, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό εκπομπών του δομημένου περιβάλλοντος το 2019 στο σύνολο **των εκπομπών ήταν 38%**.
3. Οι οικονομικές δραστηριότητες του **πρωτογενή, δευτερογενή και τριτογενή** τομέα καταλαμβάνουν το 2019 ποσοστό στις συνολικές εκπομπές της τάξης του 35%.

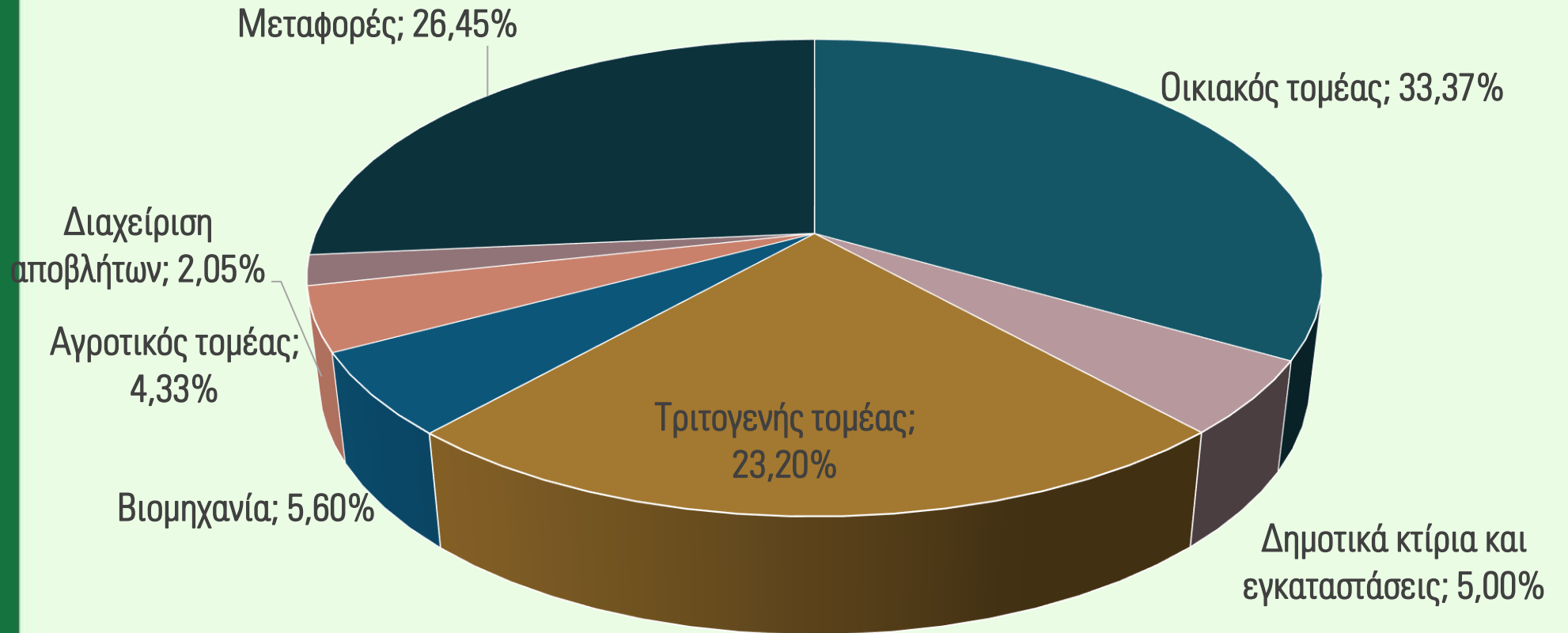

ΚΑΛΑΜΑΤΑ
Our mission: go zero!

ΕΚΠΟΜΠΕΣ CO₂-ΕQ. ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ

ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ CO₂ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΥΠΝΗ & ΚΛΙΜΑΤΙΚΑ ΟΥΔΕΤΕΡΗ ΚΑΛΑΜΑΤΑ

ΜΠΕΣ ΣΤΗ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ

MISSION.KALAMATA.GR

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2021 – ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2022

Πρώθηση του Συμμετοχικού σχεδιασμού για μια Κλιματικά Ουδέτερη και Έξυπνη Καλαμάτα – Διαβούλευση – Θεματικά Εργαστήρια στους πιο κάτω **Θεματικούς άξονες:**

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ	ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ
1. Μεταφορές – Αστική Κινητικότητα	Δημόσιες Μεταφορές, Εφοδιαστική Αλυσίδα, Κινητικότητα και Λειτουργίες της πόλης, Στάθμευση.
2. Κτίρια - Εγκαταστάσεις	Εξοικονόμηση Ενέργειας Κτιρίων & Εγκαταστάσεων, Επισκευές παλαιών Κτιρίων, Νέες κατασκευές.
3. Ενέργεια και Περιβάλλον	Παραγωγή & αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας, Ηλεκτροκίνηση, Διαχείριση υδάτων και λοιπών φυσικών πόρων.
4. Πολεοδομικός Σχεδιασμός και Αστικό Περιβάλλον	Υλοποίηση Πολεοδομικού Σχεδιασμού και Χρήσεις Γης, Αξιοποίηση & Βιοκλιματικός Σχεδιασμός Δημόσιου Χώρου, Υποδομές ήπιας Μετακίνησης και προσβασιμότητας πεζών, Αστικό & Περιαστικό Πράσινο.
5. Κυκλική Οικονομία & διαχείριση Αποβλήτων	Πράσινα σημεία & ρεύματα ανακύκλωσης, Κυκλική Οικονομία, Κοινοχρησία συσκευών & μηχανικών μέσων.
6. Σχετικές υποδομές & Ανθεκτικότητα	Αντιπλημμυρικά Έργα, Αντιδιαβρωτικά Έργα & Αντισεισμική προστασία, Διαχείριση υδάτων και λοιπών φυσικών πόρων, Δημόσια Υγεία.
7. Οικονομία και Κοινωνία	Αγροτική Παραγωγή, Βιομηχανία, Τουρισμός, Κοινωνία.

Πανεπιστήμια - Ερευνητικά Κέντρα

Εργαστήρι Κινητικότητας
EMIP

Εργαστήρι Ηλεκτρονικών
Αισθητήριων EMIP

Εργαστήρι Αποφάσεων &
Διοίκησης EMIP

Εργαστήρι Φυσικής της
Ατμόσφαιρας Παν. Πατρών

Εργαστήρι Φυσικού
Περιβάλλοντος
Αρχιτεκτονικής EMIP

Εργαστήρι Χωρικού
Σχεδιασμού και Αστικής
Ανάπτυξης EMIP

Εργαστήρι Συστημάτων
Λογισμικού και Βάσεων
Δεδομένων PaPaE

Εργαστήρι Κυκλικής
Οικονομίας PaPaE

Λογιστικής και
Χρηματοοικονομικής PaPaE

Εθνικό Κέντρο Έρευνας
Φυσικών Επιστημών
"Δημόκριτος"

ΚΑΠΕ (Κέντρο Ανανεώσιμων
Πηγών και Εξοικονόμησης
Ενέργειας)

ΚΑΠΕ

Εκπρόσωποι φορέων της πόλης :

1. Αστικό ΚΤΕΛ Ν. Μεσσηνίας
2. Υπεραστικό ΚΤΕΛ Ν. Μεσσηνίας
3. Σχολείο Τουρισμού
4. Σύλλογος Πολιτικών Μηχανικών Ν. Μεσσηνίας
5. Σύλλογος Αρχιτεκτόνων Ν. Μεσσηνίας
6. Σωματείο Φορτηγών Δημόσιας Χρήσεως
7. Σύλλογος Ηλεκτρολόγων Μηχανικών Ν. Μεσσηνίας
8. Σύλλογος Τυφλών- Περιφερειακή Ένωση Μεσσηνίας
9. Σύλλογος ΑΜΕΑ Ν. Μεσσηνίας
10. Εμπορικός Σύλλογος Καλαμάτας
11. Επιμελητήριο Μεσσηνίας
12. Σύλλογος Μηχανολόγων Μηχανικών Ν. Μεσσηνίας
13. Ένωση Γονέων Ν. Μεσσηνίας
14. Σύλλογος Καταστηματάρχων Εστίασης
15. Αστυνομική Διεύθυνση Μεσσηνίας- τμήμα ΤΡΟΧΑΙΑΣ
16. Σύλλογος TAXI Ν. Μεσσηνίας
17. Φίλοι Σιδηροδρόμων Ν. Μεσσηνίας
18. Ιδιωτικές εταιρείες Μεταφορών- Εφοδιαστικής Αλυσίδας
19. Δημοτικοί Σύμβουλοι
20. Ένωση Ξενοδόχων Μεσσηνίας

21. Σύλλογος Τοπογράφων Μηχανικών Μεσσηνίας
22. Σύλλογος Γεωπόνων
23. Σύλλογος Ελεύθερων Επαγγελματιών Μεσσηνίας
24. Συνταξιούχοι Καλαμάτας
25. Δ/ση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
26. Δ/ση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης
27. Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας
28. Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης

29. Πυροσβεστικό Σώμα
30. Ελληνική Ομάδα Διάσωσης
31. Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός

32. Αναπτυξιακή Εταιρεία Μεσσηνίας

33. Σύλλογος καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος

ΚΑΛΑΜΑΤΑ
Our mission: go zero!

ΟΙ 100 ΠΟΛΕΙΣ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ “MISSION”

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2030 ΚΛΙΜΑΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟ

ΚΛΙΜΑΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟ

Τον Σεπτέμβριο του 2022 η Καλαμάτα κατέθεσε το κλιματικό της συμβόλαιο στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το οποίο εγκρίθηκε και έλαβε την πιστοποίηση, με την απονομή του «**Mission Label**», τον Μάρτιο του 2023.

EU Mission
Climate-neutral and
Smart cities

ΚΑΛΑΜΑΤΑ
Our mission: go zero!

- Το **Κλιματικό Συμβόλαιο** περιλαμβάνει **16 χαρτοφυλάκια** στα οποία εντάσσονται **77 δράσεις** αλληλένδετες τόσο μεταξύ τους, όσο και με δράσεις άλλων χαρτοφυλακίων, που αντιστοιχούν σε τομείς όπως το **Δομημένο Περιβάλλον**, η **Κινητικότητα** και οι **Μεταφορές**, τα **Κτήρια** και οι **Εγκαταστάσεις**, η **Ενέργεια**, η **Κυκλική Οικονομία** και τα **Απόβλητα**, οι **Βιομηχανικές διεργασίες** και **χρήσεις προϊόντων (IPPU)** και η **Γεωργία**, η **Δασοκομία** και οι **Χρήσεις Γης (AFOLU)**.
- Στο **Σχέδιο Δράσης** δίνονται οι σημαντικότερες πληροφορίες ανά εξεταζόμενο τομέα. Οι στόχοι που τίθενται, για τη μείωση των εκπομπών μέχρι το 2030, υλοποιούνται μέσα από τα εξής σενάρια ή διαδρομές μετασχηματισμού (Impact Pathways) :
- Η επίτευξη ενός τέτοιου φιλόδοξου εγχειρήματος, θα γίνει με τη συστράτευση, την κινητοποίηση και τη συλλογική δράση των παραγόντων ενός οικοσυστήματος που περιγράφεται στο **σχέδιο των δεσμεύσεων** και περιλαμβάνει: Την ομάδα μετάβασης προς την κλιματική ουδετερότητα, που έχει συγκροτηθεί στο Δήμο και περιλαμβάνει στελέχη του Δήμου, εκπροσώπους φορέων της πόλης και στελέχη της αγοράς, Δίκτυα Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Κρατικές δομές σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, Πανεπιστήμια και Ερευνητικά Κέντρα, Εταιρείες και ιδιωτικούς φορείς, την Κοινωνία των πολιτών, με συλλόγους, σωματεία, ομάδες δράσης, κλπ
- Ταυτόχρονα ο Δήμος Καλαμάτας έχει δημιουργήσει ένα **ευρύ πλαίσιο συνεργασιών**, μέσα από τις οποίες ανταλλάσσει καλές πρακτικές που είναι αναγκαίες για την επίτευξη του στόχου, συμμετέχοντας σε δίκτυα πόλεων, όπως:
  - **1. Δίκτυο ClimaNet των 6 Ελληνικών πόλεων και της 1 Κυπριακής, που συμμετέχουν στην Αποστολή των Πόλεων**
  - 2. Net Zero Cities
  - 3. Intelligent Cities Challenge
  - 4. Energy Cities
  - 5. CIVITAS
  - 6. Σύμφωνο των Δημάρχων για την Ενέργεια και το Κλίμα
  - 7. Major Cities of Europe
  - 8. Δίκτυο Ελληνικών Δήμων με το διακριτικό τίτλο «ΒΙΩΣΙΜΗ ΠΟΛΗ»

Τα οφέλη για την πόλη και τους πολίτες

Οικονομικά

Μείωση ενεργειακού κόστους για κάθε οικογένεια

Νέα επαγγέλματα και νέες θέσεις εργασίας

Εκσυγχρονισμός των επιχειρήσεων για ποιοτικότερα και πιο ανταγωνιστικά προϊόντα ή υπηρεσίες.

Διεθνής προβολή της πόλης και αύξηση της επισκεψιμότητας.

Μείωση του κόστους των μετακινήσεων κατά 80%.

Περιβαλλοντικά

Βελτίωση ποιότητας ζωής και συνθηκών διαβίωσης.

Δημιουργία 33 χλμ ποδηλατοδρόμων

Διαμόρφωση 400 στρ. για ασφαλείς μετακινήσεις των πεζών.

Καθαρό περιβάλλον χωρίς ρύπους

Νέοι χώροι πρασίνου και αναψυχής

Κοινωνικά

Προσβασιμότητα για όλους και χωρίς αποκλεισμούς

Δωρεάν ηλεκτρική ενέργεια για τις ευάλωτες κοινωνικά ομάδες.

Συνδυαστικές μετακινήσεις χαμηλού κόστους για όλη την πόλη.

Ρύθμιση της κυκλοφορίας των οχημάτων (Κέντρο και Παραλία)

Μέριμνα για τη στάθμευση των μόνιμων κατοίκων

Γνώσης και Καινοτομίας

Ενιαία ψηφιακή εφαρμογή μετακινήσεων στην πόλη

Έξυπνα συστήματα διαχείρισης ενέργειας

Ίδρυση Εργαστηρίου Καινοτομίας

Ίδρυση Ερευνητικού Ινστιτούτου Ενέργειας

Κλιματικό Συμβόλαιο

Ο προϋπολογισμός των δράσεων ανέρχεται σε **2.040.523.919,75€** και θα υλοποιηθούν από δημοτικούς πόρους, από περιφερειακές, κρατικές, ευρωπαϊκές χρηματοδοτήσεις, από τη συμμετοχή εταιρειών, από ίδια συμμετοχή των πολιτών.

Το **Climate Capital Hub**, ως μέρος της πλατφόρμας για την “Αποστολή” των 100 Κλιματικά Ουδέτερων και Έξυπνων Πόλεων που διαχειρίζεται η **NetZeroCities**, στοχεύει σε αυτή την κάλυψη και στην παροχή τεχνικής και οικονομικής βοήθειας σε πόλεις που έχουν λάβει το “Mission Label” για να διευκολύνει με αυτόν τον τρόπο τις ροές κεφαλαίων και να **διασφαλίσει την εφαρμογή των κλιματικών συμβολαίων.**

Ονομασία Χαρτοφυλακίου	Προϋπολογισμός
Υποδομές Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας	9.717.500
Προώθηση μετακινήσεων με φιλικά προς το περιβάλλον μέσα.	19.560.000
Εμπορευματικές μεταφορές	437.779.500
Προώθηση μετακινήσεων με οχήματα χαμηλών εκπομπών	252.599.905
Αναζωογόνηση αστικών περιοχών	93.195.671,44
Αισθητική και λειτουργική αναβάθμιση του δημόσιου χώρου	19.965.336,46
Καλαμάτα, πόλη καθαρή	14.385.265,30
Κατοικία, χωρίς εκπομπές	923.508.635,00
Παιδεία και αθλητισμός	24.597.234,00
Δράσεις μείωσης εκπομπών στον αγροτικό τομέα	1.942.250,25
Μετασχηματισμός μεταποιητικών και βιοτεχνικών μονάδων	25.157.886,00
Ενεργειακή αναβάθμιση κτηρίων και εγκαταστάσεων τριτογενούς τομέα	182.728.848,00
Συστήματα παραγωγής, αποθήκευσης και διανομής ενέργειας	19.520.275
Πιλοτικές και Ερευνητικές δράσεις	11.908.047,30
Δομές Έρευνας και Καινοτομίας	1.355.000,00
Ενημέρωση _ Ευαισθητοποίηση	2.602.566,00
ΣΥΝΟΛΑ	2.040.523.919,75

ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟ 1: ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΕΣ ΑΝΑΠΛΑΣΕΙΣ ΒΙΟΚΛΙΜΑΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

ΔΡΑΣΗ	ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
1.1	Αναζωογόνηση περιοχής Ανατολικού Κέντρου	16.374.134,56 €
1.2	Βελτίωση Λειτουργιών Χρήσεων Δυτικού Κέντρου	3.000.000,00 €
1.3	Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις Αστικών Αναπλάσεων και Αναβάθμισης του Κεντρικού Τομέα Καλαμάτας	8.000.000,00 €
1.4	Λειτουργική Αναβάθμιση της Οδού Αθηνών	1.500.000,00 €
1.5	Αναζωογόνηση Ανατολικού Τμήματος Ιστορικού Κέντρου Καλαμάτας	9.000.000,00 €
1.6	Περιβαλλοντικό Πάρκο Ποταμού Νέδοντα	8.000.000,00 €
1.7	Ζώνες παρεμβάσεων με βιοκλιματικά υλικά	Υπό διαμόρφωση
1.8	Ανάκτηση Παραλιακού Μετώπου Καλαμάτας	15.000.000,00 €

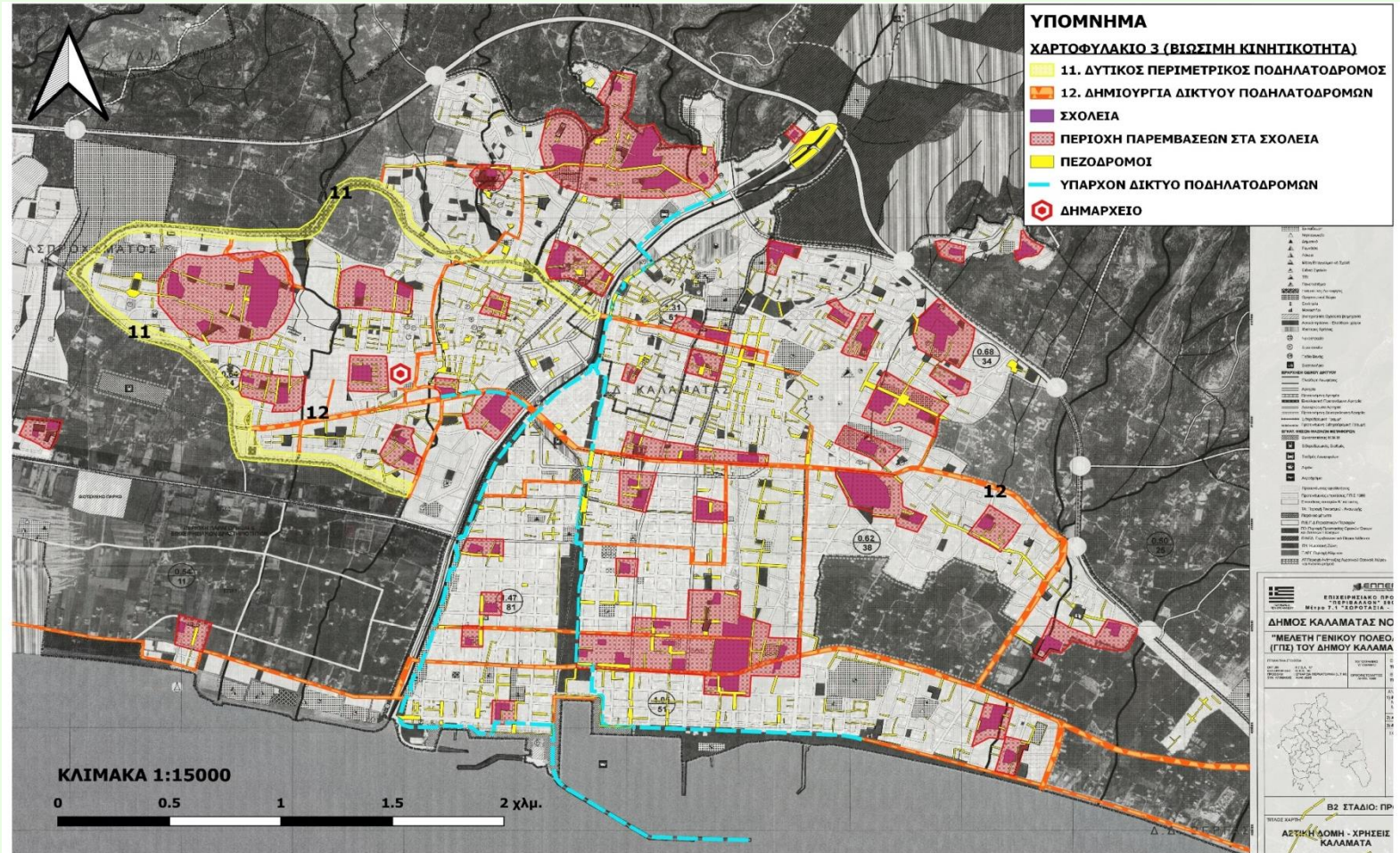
ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟ 2: ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΔΡΑΣΗ	ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
2.1	Ολοκληρωμένο Σύστημα Μίσθωσης Ηλεκτροκίνητων Ποδηλάτων	317.863,60 €
2.2	Άξονας Καλαμάτα – Ακοβίτικα – Ποταμός Άρις – Αρχαία Θουρία (Νέος Ποδηλατόδρομος – Πολιτιστική Διαδρομή)	3.050.000,00 €
2.3	Βελτίωση Οδικής Ασφάλειας Δήμου Καλαμάτας	2.800.000,00 €
2.4	Βελτίωση του Δικτύου Ροής Πεζών	3.500.000,00 € (μεσοπρόθεσμα)
2.5	Προώθηση Μετακίνησης με το Ποδήλατο (ποδηλατόδρομοι μικτής χρήσης με πεζούς)	750.000,00 € (μεσοπρόθεσμα)
2.6	Μαθητικές Διαδρομές και Προσβασιμότητα Σχολείων Καλαμάτας	Υπό διαμόρφωση

Χαρτοφυλάκιο 2

Δράση 2.6: Μαθητικές Διαδρομές και Προσβασιμότητα Σχολείων Καλαμάτας (υπό διαμόρφωση)

ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ 2030 (με μέτρα)

kt CO ₂ e Τομέας	2019	Χωρίς μέτρα ΣΔΑΕΚ 2030	Με μέτρα ΣΔΑΕΚ 2030
Οικιακός τομέας	85.277,86	28.398,11	18.993,71
Εκπομπές του Δήμου Καλαμάτας (δημοτικά κτίρια, εγκαταστάσεις κλπ.)	10.828,06	1.911,02	1.532,31
Τριτογενής ιδιωτικός τομέας	61.215,57	11.196,32	4.069,35
Βιομηχανία	14.315,55	1.893,89	1.147,83
Αγροτικός τομέας	11.071,41	9.161,74	9.129,58
Γεωργία (ενέργεια)		2.676,04	
Κτηνοτροφία (Ενέργεια)		232,19	
Κτηνοτροφία (nonCO ₂)		6.253,52	
Διαχείριση αποβλήτων	5.246,05	5.246,05	3.627,01
Οδικές μεταφορές	67.592,00	64.011,94	58.861,68
Ιδιωτικός στόλος		29.960,00	26.046,22
Εμπορικές μεταφορές		30.918,00	30.412,43
Συγκοινωνία		2.543,76	1.971,86
Δημοτικός στόλος		590,18	431,20
Σύνολο Δήμου Καλαμάτας	255.546,50	121.819,07	97.361,47
			93.336,66*
Μεταβολές		-52,33%	- 61,91%
			- 63,48%*

*με net metering

ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ

Η ανάπτυξη της πόλης της Καλαμάτας ως **έξυπνης, βιώσιμης, δίκαιης και κλιματικά ουδέτερης πόλης**

Με ποιον τρόπο;

- «**Διττή μετάβαση**», ψηφιακή καινοτομία και βιώσιμες πρακτικές , δίνοντας έμφαση στην ανθεκτική, ασφαλή και αποτελεσματική διαχείριση των κρίσεων
- Πρακτική **εφαρμογή των ΤΠΕ** στην καθημερινή ζωή των πολιτών
- Αξιοποίηση όλων των **ιδιαίτερων χαρακτηριστικών-πόρων** που έχει στη διάθεσή της.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΠΟΛΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ

Παναγιώτα Κουράκλη
Γενική Διευθύντρια Δήμου Καλαμάτας
p.kourakli@kalamata.gr